

Tiden —, har han ikke Ret i Realiteten, og Statuternes § 3 indeholder ikke nogen virkelig Bestyrkelse af, hvad der findes anført i Anmærkningerne til Finantsloven, Sp. 343—44. Jeg haaber, at det ærede Medlem, efter at have seet denne Forskjel, en Forskjel, der ikke kan undgaae at blive ham klar, naar han vil tage Lovsamlingen for sig, vil i alt Fald for sit eget Vedkommende frasælde dette Forslag, der ikke har nogen god Begrundelse.

Carlson: Da jeg agter at stemme imod Forslaget under Nr. 5 A, som gaaer ud paa, at de 5000 Rd., hvormed man foreslaaer at forhøje Vidraget til Landbohøjskolen, skulle tages af Sorø Academies Midler, skal jeg tillade mig at motivere min Stemmegiining. Jeg skal slet ikke gaae ind paa det Spørgsmaal, hvorvidt Statsmagtens Ret til at disponere over de Capitaler, som man kalder Sorø Academies, gaaer eller ikke. Jeg troer, at det allensfals af den Grund vil være ønsket, at, selv om man var af den Mening, at der bør være en Grændse derfor, vilde det dog staae alene til Statsmagtens egen Raadighed, hvor den vilde drage denne Grændse. Jeg skal altsaa lade det Spørgsmaal ganske ligge og holde mig til, hvad jeg vilde kalde Hensigtsmæssighedsspørgsmaalet. Der er nu samlet i Sorø en stor Formue, og en Formue, der virkelig kunde, naar man for Alvor vilde, anvendes til Noget, der kunde faae en meget stor Betydning for Folkeoplysningen i det Hele. Dersom man vilde beslutte sig til i Sorø at oprette en saadan fri folkelig Højskole, som gik ud paa at bringe en højere Dannelse ud i hele Befolkningen, da vilde den tillige gjøre, jeg kunde næsten sige, naar jeg ikke var saa gammel, os Alle mere skikke til den frie Virksomhed i Statens Tjeneste, som vore nye Forhold udkræve, og dette vilde jeg ansee for overordentlig nyttigt. Der vil absolut til et saadant Foretagende, naar det skal have Noget at bethede, fordres meget bethdelige Midler. Der findes jo saadanne i Sorø overlevere de fra ældre Tider, og som unægtelig for Størstedelen efter forhenværende Tiders Forhold havde en ganske lignende Bestemmelse som den, jeg her omtalte. Dersom man derimod, om

jeg saa maa sige, lattede disse Midler ud til mange forskjelligartede Ting, vil man meget snart komme ned under det Maal, som man ikke bør komme ned under, dersom man virkelig vil benytte Sorø Academies Midler til den højere Folkeoplysning. Man kan jo nok sige, at man kan vende tilbage fra en gal Vej, men vi vide Alle, at det ikke er saa let gjort som sagt. I alt Fald troer jeg, at der er Opfordring for Folkethinget til ikke at vedblive at give Anvisning paa Sorø Academies Midler, snart til det Ene, snart til det Andet, førend det har været taget under alvorlig Overveielse, om disse foranstaaende Midler ikke kunne og bør anvendes til almindelig Folkeoplysning. Dette troer jeg med Rette at kunne paastaae. Dersom der nu med Vedtagelsen af dette Forslag fulgte en virkelig Besparelse af 5000 Rd., vilde jeg endda kunne forstaae, at man havde gjort dette Forslag under de Forhold, hvorunder vi leve, men dette er jo i Virkeligheden ikke Tilfelbet. Det er jo offentlige Midler, hvad enten man tager dem her eller der, og hvad enten man bevilger saadanne Midler umiddelbart af Finantsferne, eller man tager dem fra Sorø kan der dog herved ikke mere være Tale om Besparelse, end der kan være, naar en privat Mand tager Penge af den højre Istedetfor af den venstreomme. Derimod har Sagen en anden Side. Naar man først paa saadanne Fonds, der have en vis Charakter af Separatfonds under Statens Styrelse, har givet Anvisning paa Udbetalinger, ville disse Udbetalinger meget lettere blive staaende, selv om de ikke længere ere absolut nødvendige, end naar de ere anviset paa Finantsferne. Jeg kan derfor ikke see nogen Grund, hvorfor man skulde give denne Anvisning paa Sorø Academies Midler. — Finder man, at Landbohøjskolen bør have et forøget Tilskud, kan man jo give dette som en almindelig Bevilling af de Indtægter, som Staten har; man udgiver i Virkeligheden derved ikke Mere end ved at bevilge Pengene af Sorø Midler.

Winther: Det er kun nogle ganske faa Bemærkninger jeg vil gjøre, idet de Forslag, her ere under Forhandling, fra andre Sider ere forsvarede; men der er et Punkt, hvorom